

Кос Д. В.
студентка, кафедри публічного управління та адміністрування
Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна

АГЕНЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У ФОРМУВАННІ ЗБАЛАНСОВАНОГО ЗРОСТАННЯ

У сучасний період розвитку України є актуальною проблема нерівномірного розвитку регіонів та внутрішньорегіональних нерівностей. Це означає, що різні регіони країни розвиваються нерівномірно, і деякі з них відстають від інших. Ця проблема ставить перед владою завдання розробки та впровадження політик, які б допомогли забезпечити сталий розвиток усіх регіонів України, включаючи соціально-економічну та просторову інтеграцію проблемних територій.

Агенції регіонального розвитку є одним із інструментів, який допомагає вирішувати виклики, що стоять перед різними регіонами України – великими та малими. У країні вже сформувався бізнес-сектор, з'явилися принципи роботи державних органів та центри громадянського суспільства. Проте вирішення навіть найменших викликів, що стоять перед регіонами, потребує міжсекторності та вміння поєднувати різних гравців та організації різних галузей для вирішення певних проблем.

Агенції регіонального розвитку виконують роль посередника між місцевими громадами, підприємцями та владою на рівні місцевого та регіонального розвитку. Їх функціонування допомагає досягти поставлених цілей та узгодити інтереси різних суб'єктів розвитку територій, що зазвичай приносить позитивні результати.

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення є ключовим механізмом регіонального розвитку територій. Адекватне фінансування дозволяє агенціям регіонального розвитку здійснювати планування, виконувати дослідження та аналіз регіональної ситуації, розробляти та реалізовувати програми і проекти,

проводити заходи зі залучення інвестицій, підтримки підприємництва та інновацій. Фінансування також впливає на здатність регіону залучати інвестиції, створювати робочі місця та підтримувати соціальні програми.

Впродовж 2001—2015 рр., завдяки діяльності в Україні різних іноземних донорських організацій, що підтримували розвиток демократії в українському суспільстві, а також завдяки власним місцевим ініціативам, практично у всіх областях України виникли та діяли неприбуткові організації, що були аналогами (чи наближалися до таких) агенцій регіонального розвитку.

Передумовою їхньої ефективної участі у процесах розвитку територій була активна співпраця з місцевими і центральними рівнями виконавчої влади (в багатьох випадках така співпраця була успішною, але нерозуміння владою ресурсу агенцій регіонального розвитку переважало), і насамперед з органами місцевого самоврядування, які за своєю природою та функціями є відповідальними за розвиток певних територій.

До особливостей того періоду варто віднести такі:

- організації, що діяли з метою сприяння регіональному і місцевому розвитку, майже не залучалися до розробки місцевих та регіональних програм і стратегій розвитку та процесу їх подальшої реалізації;
- діяльність існуючих в Україні агенцій регіонального розвитку і організацій, що сприяли регіональному та місцевому розвитку, здійснювалась переважно за рахунок фінансової підтримки з боку іноземних і міжнародних донорів; практична відсутність координації та узгодження діяльності організацій, що позиціонували себе як агенції регіонального розвитку, на регіональному рівні [1].

Агенції регіонального розвитку в Україні не зможуть досягти своєї повноцінної ролі та ефективно виконувати свої завдання, якщо не буде покращення фінансового забезпечення агенцій регіонального розвитку. Для успішного функціонування агенцій необхідно забезпечити їх фінансування на достатньому рівні, зокрема через залучення додаткових джерел коштів та оптимізацію використання існуючих ресурсів. Також для ефективної реалізації

їх місії та завдань, важливо, щоб агенції були прозорими в своїх діях, забезпечували доступ до інформації про свою роботу, результати та використання ресурсів.

В умовах децентралізації влади усі інституції регіональної та місцевої влади повинні детально володіти ситуацією на підконтрольній території. Тому, такою, що назріла, є потреба у спеціальному, так би мовити, «науково-аналітичному центрі», який зможе надавати змістовну інформацію з широкого кола питань, що стосуються впливу зовнішнього середовища на місцевий розвиток, розробляти рекомендації щодо способів та інструментів нейтралізації ймовірних загроз, оцінювати процеси, що відбуваються всередині регіонів, здійснювати брендинг власних територій для зовнішніх стейкхолдерів та обґрунтовувати пропозиції щодо підвищення ефективності розвитку регіону за рахунок використання власних можливостей, наявних переваг та залучення додаткових ресурсів, насамперед, фінансових, ззовні [2].

В першу чергу, важливо підкреслити значення координації та співпраці між агенціями регіонального розвитку, органами влади, бізнесом та громадськістю. Покращена комунікація та взаємодія між цими стейкхолдерами сприятиме ефективному використанню ресурсів та координації стратегій для досягнення спільних регіональних цілей.

По-друге, фінансова стабільність агенцій регіонального розвитку є ключовим фактором для їхньої ефективності. Забезпечення належного фінансування з бюджету, пошук альтернативних джерел фінансування та ефективне використання фінансових ресурсів дозволять агенціям реалізовувати свої функції та проекти відповідно до потреб регіонів.

По-третє, розвиток кадрового потенціалу агенцій регіонального розвитку має велике значення. Залучення кваліфікованих фахівців з різних сфер та їх навчання та підготовка відповідно до потреб агенцій допоможуть забезпечити належний рівень професіоналізму та ефективну роботу агенцій.

Отже, для підвищення ефективності діяльності агенцій регіонального розвитку важливо забезпечити їхню фінансову стабільність, координацію з

іншими структурами, належний кадровий потенціал та розширення повноважень. Це дозволить агенціям бути ефективними партнерами у впровадженні регіональних стратегій, залученні інвестицій та сприянні розвитку регіонів. Відповідно до цих рекомендацій, агенції регіонального розвитку зможуть зайняти більш активну та впливову позицію у сфері регіонального розвитку та сприяти стійкому і збалансованому зростанню регіонів.

Агенції регіонального розвитку повинні стати центром стратегічного управління розвитком регіону та платформою, яка сприяє прозорій та системній роботі над розкриттям соціально-економічного потенціалу кожного регіону та використанню всіх наявних ресурсів. Ці ресурси включають людський капітал, фінансові інструменти і внутрішні та іноземні інвестиції.

Також є важливим створення механізмів для широкого обговорення та залучення громадськості, бізнесу, академічного середовища та інших зацікавлених сторін до процесу визначення пріоритетів та прийняття рішень.

Список використаних джерел

1. Тодорова О. Л., Лесик О. В. Державне управління. Агенції регіонального розвитку як складова інституційного забезпечення реалізації державної регіональної політики. 2021. С. 3. [Електронний ресурс]. - URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/13-14_2021/13.pdf.

2. Tyshchenko O. DIRECTIONS FOR INCREASING THE INSTITUTIONAL CAPACITY OF REGIONAL DEVELOPMENT AGENCIES. Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok. 2022. № 2. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2022.2.1>